

СЕКЦІЯ «СТАЛИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ»

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ГІРНИЧОДОБУВНИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

*Швець В.Я., д.е.н., проф., завідувач кафедри менеджменту виробничої сфери,
Паніж Ю.С., к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту виробничої сфери,
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»,
м. Дніпропетровськ, Україна*

Економічний вимір сталого розвитку є складовою і однією з парадигм сучасного розвитку суспільства. У процесі входження економік більшості країн у глобальну економічну кризу постає нагальна потреба у науково-методичному інструментарії вирішення проблем щодо проведення упереджених заходів, стабілізаційних дій, соціально-економічних реформ і перебудови національної економіки на засадах концепції сталого розвитку. Під сталим розвитком підприємства можна розуміти наявність потенціалу сталого розвитку, локальні складники якого забезпечують несуперечливий, збалансований, гармонійний розвиток соціально-економічної системи, і, шляхом адаптивності та гнучкості, ефективного його використання для нейтралізації зовнішніх дестабілізаційних чинників і, створених конкурентним середовищем, загроз без ризику для життєдіяльності підприємства.

Визначаючи свою стратегічну позицію щодо забезпечення сталого розвитку, підприємство повинно врахувати обмеженість свого впливу на ринковий потенціал, оскільки потенція його використання залежить від особистісних компетенцій (можливостей) і ресурсів.

У ринкових умовах функціонування вітчизняних гірничодобувних вугледобувних підприємств вагомим чинником стимулювання їх сталого розвитку стає управління ресурсною базою як передумови розвитку в перспективі. Управління формуванням і використанням ресурсів гірничодобувних підприємств дозволяє забезпечити збалансованість їх розвитку та ефективність функціонування.

Отже, основним завданням цієї роботи є обґрунтування можливості регулювання витрат основних виробничих ресурсів гірничодобувних підприємств з метою забезпечення їх сталого розвитку.

В сучасних умовах функціонування гірничодобувних підприємств, що характеризуються високим рівнем невизначеності, досягнення стійкого положення підприємства, його ефективного функціонування та стимулювання сталого розвитку вимагає вирішення багатьох складних завдань. Найважливіше з них – це максимально повне використання потенційних можливостей, формування здатності швидко адаптуватися до змінної ситуації на ринку.

Можливості щодо досягнення цілей підприємства, і прискорення їх досягнення, мають на увазі наявність певних виробничих ресурсів. Будь-який рівень ієрархії

виробничої системи гірничодобувного підприємства традиційно містить наступні ресурси:

- технічні ресурси;
- технологічні ресурси;
- кадрові ресурси;
- просторові ресурси;
- фінансові ресурси;
- природні ресурси та інші.

Кожен із вказаних видів ресурсів є сукупністю можливостей досягнення цілей підприємства. Це означає, що маючи в своєму розпорядженні ті або інші ресурси, виробнича система здатна в тій або іншій мірі забезпечувати функціонування підприємства.

Потрібно акцентувати, що у даній роботі досліджуються теоретичні основи моделювання динаміки використання лише найважливіших змінних виробничих ресурсів, а саме: праця, електроенергія, основні матеріали з комплексним обліком кількості й якості природних ресурсів.

Отже, управління ресурсами гірничодобувного підприємства вимагає застосування адекватного математичного апарату, що дозволяє з достатньою точністю прогнозувати варіанти перспективної діяльності підприємства з урахуванням впливу чинників, що відображають стан окремих технологічних ланок, умов відпрацювання запасів і зовнішнього середовища з точки зору попиту на кінцеву продукцію. В зв'язку з цим потрібно використовувати концепції статистичного моделювання, оснований на тому, що прогнозні характеристики можуть бути отримані з використанням статистики і стохастичних характеристик основних параметрів. В результаті статистичних випробувань має бути визначено місце підприємства в кумулятивному наборі подібних підприємств і деякі параметри, що визначають еластичність попиту за ціною по доходу і ін. Тобто, певний набір вхідних параметрів може періодично змінюватися під впливом структурних перетворень як в ланках самого гірничодобувного підприємства, так і від дії зовнішніх джерел. Це слугує підґрунтям можливості регулювання витрат основних виробничих ресурсів підприємства (електроенергії, матеріалів і робочої сили) на 1т продукції. Причому, заздалегідь проводиться відбір гірничодобувних підприємств, технічний і фінансовий стан яких вимагає включення кількісних механізмів регулювання їх стану для забезпечення сталого розвитку підприємств.

Отже, системний підхід і всі методи теорії прийняття рішень цінні саме тому, що на основі порівняння ефективності витрат і результатів цих витрат з'являється можливість обґрунтування нових оптимальних рішень в стратегічному управлінні гірничодобувним підприємством.

Таким чином, ефективність діяльності гірничодобувних підприємств значною мірою визначається тим, наскільки результативно вони використовують наявні в своєму розпорядженні ресурси, що має бути основою їх сталого розвитку в перспективі. При цьому одним з найважливіших питань буде залишатися система

управління ресурсним потенціалом гірничодобувного підприємства, що повинна бути структурованою з урахуванням балансу інтересів регіону і підприємства, внутрішнього середовища функціонуючої системи із зовнішнім.

Список літератури:

1. Драчук Ю.З. Проблеми інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку галузі / Ю.З. Драчук, Л.М. Рассуждай, Н.І. Новікова // Управління інноваційним процесом в Україні : проблеми, перспективи, ризики: міжнар. наук.-практ. конф., 2008 р. : тези доп. – Л. : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2008. – С. 296–298.
2. Концептуальні засади переходу України до сталого розвитку / Б.В. Буркинський, В.П. Кухар, Л.Г. Руденко, А.Г. Шапар // Екологічний вісник. – 2010. – № 5. – С. 8-9.
3. Корнійчук, Л. Теоретичні основи реалізації концепції сталого розвитку / Л. Корнійчук // Економіка України : науковий журнал. – 2010. – № 2. – С. 72-83.
4. Огорокова Л.Г. Методология и принципы эффективного использования и формирования ресурсного потенциала промышленных предприятий : дис. ... доктора экон. наук : 08.00.05 / Огорокова Людмила Георгиевна. – Санкт-Петербург, 2003. – 340 с.
5. Оскольський В. Про економічну політику сталого розвитку в Україні / В. Оскольський // Економіка України. – 2010. – № 6. – С. 4-13.

ПРІОРИТЕТИ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Васильцов Є.В., аспірант кафедри економічної теорії та підприємництва,
Державний ВНЗ «Криворізький національний університет»,
м. Кривий Ріг, Україна*

Економічна логіка вимірювання продуктивності базується на визначенні співвідношення результатів та витрат праці або капіталу. Традиційно в сучасній економічній літературі результатна складова вимірюється на основі продукції, витратна – сукупними витратами факторів виробництва. Проблематика оцінювання та аналізу продуктивності підприємства в досить різних аспектах висвітлена в наукових працях М. Абрамовица, С. Ейлора, З. Грилеха, Б. Голда, Д. Кендрика, К. Куросави, А. Лоурола, Ю. Сьозана, Я. Тинбергена, Д. Синка, Я. Стиглера, С. Фабриканта, Р. Солоу, Д. Юргенсона. Сучасні науковці в своїх публікаціях розвивають методичний та аналітичний базис теорії продуктивності підприємства, однак не враховують основних результатів сучасних управлінських концепцій, які є домінуючими в теорії та практиці господарювання підприємств, що принципово не відрізняє їх погляди від класичних.